

*2910 • 08-37-40-200

בס"ד, בית מדרש המאי"ר לארץ | שנה שמינית - ה'תשפ"ה | גליון 399

בהעלותך | הנהגות ראש חודש

מסירות אל הנפש

שביבי אור בפנימיות, חסידות וקבלה
מתורת אבינו מו"ר הרב יורם מיכאל אברג'ל זיע"א

עפ"י שיעורי בנו וממשיך דרכו הגה"צ
מו"ר הרב ישראל אברג'ל שליט"א

גליון זה הוקדש ע"י ח"ה החפץ בעילום שמו ח"ה,
לשפע ברכה, הצלחה וישועה בנ"ר.

מסילות אל הנפש

הנהגות ראש חודש

- 1 פתח דבר
- 3 הפגם הראשון - צרות עין
- 7 ראש חודש - זמן כפרה
- 13 ראש חודש - שורש התשובה
- 14 שערי שמים פתח
- 17 אסון ושמם 'חטא העגל'
- 20 עבודת ראש חודש כיום
- 22 כמה הלכות הנהגות לראש חודש
- 25 העולה מן האמור להלכה ולמעשה

הזמינו לבית או לעסק
קופת צדקה מהודרת

הצטרפו לשיעור היומי
עם משלוח עד הבית!

בית המדרש המאי"ר לארץ

הדפסת ופגשת ספר מודיע ורבינו הרב יוסף מייכאל אברהם זצ"ל

08-37-40-200/*2910 הקציר 666 ת.ד 345 נתיבות 771301

office@h-l.org.il

077-223-1130

www.hameir-laarets.org.il

המאיר לארץ

054-26-380-26

08-649-9859

08-930-1335

לקבלת 'רגע של אור'

קו 'המאיר לארץ'

בית ההוראה - עהרת הבית

ע"ר 580654762 | למוסד אישור מס הכנסה לעניין תרומות לפי סעיף 46 לפקודה

- כל הזכויות שמורות -

פרשת בהעלותך

פתח דבר

שבבית המדרש 'תולדות אהרן' הנמצא במרחק מה מהשיבה ישנו דוד גדול מלא בתה חם, על כן שמתי פעמי לעבר אותו בית מדרש.

בהגיעי לבית המדרש האמור, ראו עיני מחזה נפלא אשר שבה את לבי -

עשרות אברכים שיושבים ועוסקים בשמחה בספר 'אור החיים' על פרשת השבוע. בהמשך הערב נודע לי שבכל ליל שבת מתאספים כל החסידים ועוסקים בדברי האור החיים הקדוש במשך כל הלילה או רובו, ולא מניחים את הספר עד שמסיימים את כל מה שכתב על אותה פרשת שבוע שבה אוחזים. מני אז דבקה גם נפשי בלימוד אור החיים הקדוש.

עשרות שנים יש לנו קשר מיוחד לצדיק זה, וכאשר זכינו להקים את הישיבה הקדושה לפני כשלושים שנה הנהגנו שהאברכים היקרים יסיימו את סדר הלימוד היומי בכולל בחצי שעה של לימוד בספר אור החיים הקדוש על פרשת השבוע שבה נמצאים.

ומשתדלים ביותר שלא לבטל לימוד זה בעד שום דבר שבעולם.

באוטובוס הנוסע מירושלים לחיפה, ישבו שני אברכים ולמדו. אך הנסיעה התארכה, והריכוז בספר נהיה קשה... ולכן פנה אחד אל השני ושאל: מה חדש?

והשני פתח ואמר:

בכל שבוע, בליל ששי (חמישי בערב), מתאספים קבוצת יהודים בשכונה שלנו ולומדים את פירוש הגה"ק רבי חיים בן עטר, 'אור חיים' על התורה.

השבוע, בליל ששי (י"ז בסיון) חל יום ההולדת של הגה"ק הרב יורם מיכאל אברג'ל זי"ע"א, והרב שמעביר את השיעור הקריא מהספר אמרי נועם (פינחס - מאמר ו'), דברי תוכן הקשורים לפירוש אור החיים, וכך הוא קרא:

'סיפר' הרב יורם, בצעירותי למדתי בישיבה בירושלים. כמרוקאי מבטן תמיד אהבתי לשתות תה, ובפרט לאחר סעודת שבת, אך בישיבה שבה למדתי משום מה לא היה תה בשבת.

בהגיע ליל שבת, לאחר הסעודה חשקה נפשי ללגום תה חם, ונודע לי

ממש. אשרינו מה טוב חלקנו שזכינו להתחבר לספר הקדוש הזה, ומתפללים אנו שהנהגה זו לא תפסק מזרענו לעד ולעולמי עולמים'...

הרב סיים לקרוא מהספר אמרי נועם וסגרו, אך משתתפי השיעור ביקשו לשמוע על הרב יורם עוד. והרב פתח ודרש שיחה מופלאה...

כצפוי, במשך השנים היו כאלה שניסו להציע לנו 'לגוון' קצת ולעבור ללמוד גם בספרים אחרים, אך תמיד השבנו שמי שרוצה להיות גאון ילמד ספרים אחרים, אבל מי שרצונו לזכות ליראת שמים אמיתית לעולם לא יפסיק ללמוד בספר 'אור החיים' הקדוש.¹

כל מילה בספר הקדוש הזה זכה וטהורה, ויש בה כח לחולל בנפש פלאי פלאות

מעין החכמה

קלות ראש גם מבחינתי. הגענו לכניסה לאשדוד פתאום נזכרתי שהיום יום שני...

במשך כמעט כשלשים שנה היה מורינו ורבינו הרב יורם מוסר שיעור ביום שני באשדוד. ופתאום אחז אותי פחד איך אני אלך לראות את רבינו אחרי שככה נפלתי. בהתחלה חשבתי שלא לבוא לשיעור כי ידעתי שרבינו רואה הכל. ובגלל זה חששתי כפליים לא ללכת לשיעור.

חשבתי על דרך של פשרה החלטתי שלא לגנוע בכסף הזה, לתרום את כל הכסף לשיבה וככה ה' יכפר לי ואני לא אתבייש לראות את הרב. והנה כולי במתח מה יהיה הערב. הרב מגיע כהרגלו בקודש בשעה עשר בערב, אני יושב כעשרים שנה בשורות הראשונות. במהלך כל השיעור אני מסתכל על הרב, ורבינו לא מביט בי בכלל, רציתי להיבלע באדמה מהבושה שאחזה אותי.

אחרי השיעור אני אף פעם לא יוצא מבלי לנשק את ידו הקדושה של רבינו. חֲפִיתִי שהרב יצא, כשהרב יצא הוא פתאום הזדרז מאוד לעלות לרכב. רצתי מיד לרב אבל הרב

1. יראת שמים זה העיקר, ובענין זה נביא את סיפורו של יהודי יקר, שסיפר וזה לשונו:

זה היה בוקר יום שני לפני כעשרים שנה, היה לי רכב עשרה מקומות מסוג יונדאי. המקומות ברכב היו מחולקים ספסל זוגי מקדימה + נהג, ועוד שמונה מאחורה.

לפרנסתי הייתי משתמש ברכב זה כמוניתי. בעת רכישת הרכב קיבלתי על עצמי בלי נדר אף פעם לא להושיב נשים קדימה ואם אין ברירה אז רק אחת בצד הרחוק מהנהג, השתדלתי להיות ממש חזק בזה וזה בזכות מורי ורבי הרב יורם מיכאל אברגיל.

באותו בוקר הגענו, שני רכבים, מגן ילדים שבאשדוד לבית חלומותי שבקיבוץ גבעת ברנר, והנה בחזור הנהג השני מיהר והשאיר נוסעת שהיתה אמורה לחזור אתו. הוא כבר התרחק באופן משמעותי.

ארגנתי את הילדים בכסאות מאחורה, אני חוזר למקומי להתחיל בנסיעה ופתאום אני רואה ששתי נשים יושבות בספסל הזוגי מקדימה. לא ידעתי מה לעשות. והן צחקו ואמרו נו זה בסדר. במהלך הנסיעה היתה קצת

הפגם הראשון - צרות עין

ברא את השמש ואת הירח באופן כזה שאורם יאיר על הארץ, כמו שנאמר: "וַיְהִי לְמֵאוֹרֹת בִּרְקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר עַל הָאָרֶץ וַיְהִי כֵן" (שם פסוק טו)... (עכ"ד הרמב"ן).

כדי להאיר על הארץ ברא הקב"ה שני 'מאורות גדולים', את השמש והירח. שני מאורות שהיו שוין בגודלן ובעוצמת אורן.

אולם מכיון שהירח חטאה, המעיט הקב"ה את אורה באופן משמעותי מאוד! **והגם** שבפסוקים לא התגלה חטאה, חכמינו הקדושים גילו לנו (חולין ס:):²

כאשר ראתה הירח שהיא והשמש שוות בגודלן ובעוצמת אורן, התגנבה ללכה הרגשת צרות עין כלפי חברתה, השמש. העובדה שישנו בעולם נברא נוסף שגם הוא גדול, יפה ומאיר כמותה הפריעה לה משום מה...

לכן פנתה הירח להקב"ה ואמרה לפניו: 'רבונו של עולם, אפשר לשני מלכים

בששה ימים נברא העולם, כשבכל יום (מהששה ימים) מושלם עוד חלק מהבריאה. והנה, ביום הראשון נברא האור, כמו שנאמר: "וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר" (בראשית א, ג). וכתב הרמב"ן (שם א, יד), **שאותו אור שנברא ביום הראשון האיר ביסודות.**

ביום השני של הבריאה ברא הקב"ה את הרקיע, כמו שנאמר: "וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת הָרָקִיעַ וַיְבַדֵּל בֵּין הַמַּיִם אֲשֶׁר מִתַּחַת לָרָקִיעַ וּבֵין הַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל לָרָקִיעַ וַיְהִי כֵן" (שם פסוק ז).

ואותו רקיע עשה חציצה בין האור לכדור הארץ, והשתרר חושך מוחלט בכל כדור הארץ.

וביום השלישי של הבריאה המשיך החושך לשרות בכדור הארץ, ובאותו יום ברא הקב"ה את כל סוגי הצמחים והאילנות.

וביום הרביעי של הבריאה רצה הקב"ה שהאור יגיע לכדור הארץ, ולכן

מעין החכמה

חזרתי הביתה בוכה. לא נרדמתי כל הלילה. אבל ידעתי בידיעה ברורה שכל מה שעשה הרב זה על מנת להסיר ממני את הקטרוג. מי שזכה להכיר את הרב יודע שכולו מדת הרחמים, כמו אבא ממש... **2. קטע** זה לשון ה'אמרי נועם' (פינחס - מאמר ה).

לא נתן לי לנשק את ידו הקדושה. חשבתי לעצמי לפחות את הכסף שהרווחתי מהנסיעה אני יעביר לרב, הוצאתי את הכסף מכיסי ובקול רם אמרתי 'זה לישיבה' והנחתי את הכסף בידו של הרב, הרב לקח את הכסף והשליך אותו מיד ארצה ואמר: 'מי צריך כסף כזה!...'

ואם רצוננו להבין כמה התמעטה הירח, נתבונן בדברי הרמב"ם (הלכות יסודי התורה פ"ג ה"ח) שכתב: **'והארץ גדולה מן הירח כמו ארבעים פעמים. והשמש גדולה מן הארץ כמו מאה ושבעים פעמים. נמצא הירח אחד מששת אלפים ושמונה מאות מן השמש בקירוב'.**

הוי אומר, שהירח התמעטה בכששת אלפים ושמונה מאות פעמים ממה שהיתה בעת שנבראה, וכל זאת בגלל צרות עינה בשמש.

וכשראתה הירח את אשר אירע לה בגלל טענתה, הצטערה על כך מאוד ורצתה לשוב למעמדה הראשון, אך הקב"ה לא הסכים לכך בשום אופן, כיון שמדה זו של צרות עין בגדולתו והצלחתו של הזולת חמורה ביותר בעיניו.³ ובפרט שהקב"ה כבר העניש אותה והקטין אותה בפועל, וההנהגה בשמים היא שאת מה שכבר נעשה על ידי הקב"ה אין להשיב בחזרה...

וזה היה הפגם הראשון שהיה בעולם, פגם צרות עין...

שישתמשו בכתר אחד?!. כלומר, אין זה הגון שתהיינה היא והשמש שוות בגודלן כפי שלא ראוי להמליך במדינה אחת שני מלכים.

כלפי חוץ דבריה של הירח נשמעו תמימים עד מאוד, אולם בתוך תוכם הסתתרה כוונה אחת ויחידה - שהקב"ה ימעט את גדולה ואורה של השמש, ותשאר רק היא, הירח, גדולה ועצומה. והקב"ה, היודע כל נסתרות ובוחן כליות ולב, הבין היטב מה מסתתר מאחורי דבריה של הירח.

ומכיון שאין דבר שהקב"ה שונא כמו מחשבות של צרות עין כלפי הזולת, וכוונת זדון לגדול על ידי המעטתו והשפלתו של הזולת, לכן הוא כעס מאוד על רצונה של הירח והחליט להעניש אותה על כך בחומרא רבה, והמעט אתה במדה ניכרת ביותר, וגם אורה נחשך לגמרי עד שאין לה שום אור מעצמה כי אם מה שהיא מקבלת מהשמש שמאירה עליה. ומני אז נעשתה השמש בבחינת: 'הַמְאֹר הַגָּדֹל', והירח בבחינת: 'הַמְאֹר הַקָּטָן'.

מעין החכמה

והתיקון הכללי של האדם זה עין טובה, והרצון האמיתי שליהודי יהיה טוב.

אבא מארי עט"ר רבינו יורם מיכאל אברגיל זיע"א זכה לכך!

3. צרות עין זה הפגם הראשון שהיה בבריאה וממנו התגלגלו כל שאר הפגמים כנודע, שהרי לפני החטא נאמר: 'לְמֵאֹרֹת' - עם האות ו'. ואילו לאחר החטא נאמר: 'הַמְאֹרֹת' - חסר האות ו'.

מעין החכמה

היה סובל עלבונותך ותמשיך להשפיע למחרפך.

ויותר מזה:

כאשר יצא אבא מארי ע"ה מהמאסר לאחר שאנשי בליעל העלילו עליו עלילות ברשע ולבסוף התגלה לכולם שהכל שקר וכזב, הוא הכריז בפה מלא: אני מוחל וסולח לכולם, אינני מקפיד על אף אחד... אני מבקש מכם שכל מי שתראו (מהשונאים שלנו) תחבקו אותו ואל תעשו לו דבר...

ונספר עוד:

היה אברך אחד שבכל הזדמנות שרק יכל, ביזה את אבא זיע"א...

והנה, לפני כעשרים שנה נערכה אזכרה גדולה בעיר באר שבע של יהודי אחד, שנהרג בתאונת דרכים קשה לא עליו.

לאזכרה הגיעו תלמידי חכמים גדולים וזיכו את הציבור הקדוש בדברי התעוררות ותשובה, ואת הערב הנחה אבא ע"ה...

בין הרבנים שבאו לכבד הגיע גם אותו אברך, הוא ניגש לכל הרבנים שנכחו שם ולחץ את ידם, וכשהגיע למקומו של אבא חלף על פניו באין אומר ואין דברים, בהפגנתיות שנראתה לעין כל, והתיישב בקצה השולחן.

לאחר תפילת ערבית נערכה סעודה גדולה במקום... האחראים שחילקו את המנות, קינאו לכבודו של אבא ודילגו על אותו אברך מבלי להגיש לפניו מנה...

ראשו של אבא עטרת ראשנו היה טבול בעולם שכולו טוב... עיניו הטהורות הביטו תמיד בנקודה החיובית שבכל ענין...

דבר זה בא לידי ביטוי בכך שאפילו לשונאים הגדולים ביותר שלו הוא חיפש רק להטיב, להשפיע ולעזור בכל מה שרק היה יכול...

כמה פעמים הוא אמר לי בהאי לישנא: התקיים בי מה שהתקיים בדוד המלך ע"ה - "רבו משפחות ראשי שְׁנֵאי חֲנָם וגו'" (תהלים סט, ה).

כמה שונאים יש לי? - יותר ממנין השערות שיש בראשי. ואתה יודע על מה? - על מה שרק עשיתי טוב!

בימי חייו הוא זכה לתמוך (באופן קבוע) באלפי משפחות, כאשר מספר לא קטן מהם, היו מבזים ומחרפים אותו.

וכאשר היו פונים אליו ואומרים: גם בהם אתה תומך?!

היה משיב ואומר: אני יודע שההורים לא בסדר, אני יודע שהם מבזים אותי בכל הזדמנות, אך מה אשמים הילדים שלהם, מה הם חטאו, למה שלהם לא יהיה לחם וחלב בבית? בשביל שהוריהם טיפשים ישארו הילדים בחרפת רעב?!

זה נקרא הגומל לחייבים טובות!... לדבוק במדותיו יתברך, מה הוא רחום אף אתה היה רחום, מה הוא סובל עלבונותיו וממשיך להשפיע למחרפיו ונקרא על שם זה 'מלך עלוב', אף אתה

מעין החכמה

התקשרתי לאבא ולפני שהספקתי לומר משהו, הוא אמר לי באלו המילים: 'בני, אתה יודע שיש לי הרבה כח בעולמות העליונים, אני לא אנוח ולא אשקוט עד שאכניס אותו לגן עדן...!'

ונסיים בסיפור אחרון לעת עתה:

ליל שבת קודש, אבא סיים תפילת ערבית וחזר לביתו יחד אתנו, ילדיו.

והנה, בשעה שהגענו למדרגות של הבנין, ירד למולנו אחד השכנים, ואבא, כדרכו בקודש - להאיר פנים לכל אדם ולקבלו בסבר פנים יפות, הושיט את ידו לעברו לאמירת שבת שלום.

אותו שכן, במקום להושיט ידו בחזרה לאבא, הוא השיב אותה אחורנית, והוסיף לרוק לעבר הרצפה בחוצפה גדולה - וכדי ביזיון וקצף!

באותו הרגע החוורנו כמו סיד, הרגשנו מעוצם הבושה איך נעלם הסומק מפנינו...

האמת!? חשבתי להגיב לו. אך אבא, שהרגיש בזה סימן לי מיד בידו הקדושה שלא לעשות מאומה.

אותו שכן ירד למטה...

ואז אבא פנה אלינו וביקש בכל לשון של בקשה שכאשר נכנס הביתה נעמיד פנים כאילו לא אירע דבר, כדי שאמא - הרבנית שתחיה לא תרגיש מאומה...

אבא הוסיף להטעים את דבריו ואמר: במשך כל השבוע אני יוצא השכם בבוקר בעוד החושך מכסה את הארץ

אבא ע"ה הבחין בזה, ותיכף ומיד קם ממקומו, לקח צלחת אחת מהמגש שהיה בידם והניחה לפניו, ואמר לו בעונה שאין כדוגמתה: בכבוד, כבודו יאכל משהו...

ולבסוף הוא גם כיבד אותנו לומר כמה דברי תורה והתעוררות לפני הציבור...

יותר מזה:

אבא מארי עט"ר רבינו יורם מיכאל אברגיל זיע"א בתחילת דרכו קירב שני יהודים אשר היו רחוקים מאוד מכל שמץ של יהדות (בנוסף לבעיות קשות שהיו להם בַּמַּבְרָה), ובמשך עשר שנים רצופות השקיע בהם: זמן, כח וכסף. עד שהצליח להעמיד אותם על הרגלים והם נהיו אברכים בכולל שלו.

והנה בשנה העשירית באו לאבא וביקשו ממנו איזו בקשה (אין כאן המקום להביא את כל פרטי הסיפור, והבאנו אותו רק בשביל המסר) אבא הבין שאם הוא יסכים לבקשה יגרם מזה נזק גדול. מאוד. ולכן סירב.

אותם שני אנשים, כעסו, והחלו להזיק לאבא ולנו ילדיו בצורה קשה מאוד, בבזיונות חרפות (וגם קצת מכות...) ורסיסים מאותה תקופה נוראה נשארו לשנים רבות...

בשנה האחרונה של אבא בעולם, אחד מאותם שני אנשים נפטר לבית עולמו, אני ישבתי בכולל ולמדתי והנה אנשים ניגשו אלי ואמרו לי: 'הרב ישראל, אתה יודע שהרב השתתף בהלוויה שלו' (הנהג של אבא סיפר לי שאבא ישב ברכב במשך כל שעת ההלוויה וקרא כל מיני דברים, ואחר שנגמרה ההלוויה אמר: 'פְּנִיתִי לוֹ אֶת כָּל הַדְּרָכִים...').

ראש חודש - זמן כפרה

ב. שבך ימנו ישראל ימים ושנים.

ג. שהצדיקים יקראו על שמך: 'יעקב הקטן', 'שמואל הקטן', 'דוד הקטן'.

אך הירח לא קיבלה תנחומים.

ראה הקב"ה שהירח לא התפייסה, אמר: 'הביאו כפרה עלי שמיעטתי את

כאמור, בעקבות החטא הנורא נתמעטה הלבנה (הירח). אך היא לא נרגעה והמשיכה להתחנן.

הקב"ה שמע את תחנוניה ואמר לה: להחזיר אותך למה שהיית, אני לא אחזיר! אך אתן לך שלש מתנות:
א. שתאירי ביום ובלילה.

מעין החכמה

אולם, ברור הדבר שאיש מהנוכחים בבית המדרש לא העלה על דעתו מה באמת התרחש 'מאחורי הקלעים' שבועות אחדים קודם לכן.

כשקוראים סיפורים כאלו אתה מבין שהמרחק בין אנשים מהסוג הזה לשאר העולם ולשאר בני דורנו הוא הרבה יותר מאלפי שנות אור, כיון שהמשקפים שדרכם הם הסתכלו על העולם הם אחרות לגמרי... הצורה שבה הם חשבו וכלכלו את צעדיהם היא שונה בתכלית משאר בני העולם, וזו הסיבה שהם זכו להגיע למקומות נשגבים מאוד.

כידוע, לאבא מארי ע"ה התגלגלו מדי חודש בחדשו מיליוני שקלים בידים... אולם, מעולם הוא לא לקח אגורה אחת לעצמו... הכל היה מקדיש למען החזקת תורה והרמת קרן השכינה הקדושה.

כל מה שהיה ברשותו הקדיש למען התורה ולומדיה ולמען העניים והאביונים... אלו הדברים היחידים שעניינו אותו...

ובלילה אני שב בשעות הקטנות וממילא יוצא שכמעט ואיננו נפגשים, לכן אסור בשום פנים ואופן שאמא תצטער!

האמת? - זה היה קשה מאוד.

נשמנו נשימה ארוכה, החזרנו את הסומק לפנים ונכנסנו הביתה...

אך לא בזה תם הסיפור - אותו שכן הוצרך לאחר זמן קצר להלוואה גדולה, ואחר שלא מצא עזר ואחיסמך, פנה לאשתו וביקש ממנה: אם תוכל לדבר עם אחד המזכירים של הרב על מנת שיעזור להם בהלוואה...

הדברים הגיעו לאזניו הקדושות של אבא עטרת ראשנו, הוא ביקש מהמזכיר לומר לאותו שכן שיבוא אליו בכבודו ובעצמו, והוסיף לומר בהלצה: 'אנחנו לא אוכלים בני אדם'...

אותו שכן הגיע... ומי שראה באיזה כבוד מלכים אבא נהג איתו היה בטוח כי אותו אדם הוא אחד האוהבים הגדולים ביותר שלו. כמובן, שהוא קיבל את מבוקשו בעין טובה ובסבר פנים יפות...

חטאת אחד כדי לכפר לו על מה שמיעט את הירח.

הירח'. ואכן אנו מביאים את הכפרה הזו בכל ראש חודש.

אלא שלכאורה צריך להבין: ⁴ מכיון שהקב"ה עשה כדן במה שמיעט את הירח, מדוע, אם כן, צריך הוא כפרה על כך? **כדי** ליישב זאת מקדים הגה"ק רבי קלונימוס קלמיש זיע"א בספרו מאור ושמש (פרשת וירא - ד"ה והנה איתא במדרש) וכותב בלשון קדשון:

ובאמת עלה במחשבתו הקדומה (של הקב"ה) **לברוא את העולם במדת הדין בכדי שייראו באי עולם מלפניו ויהיה יראתו על פניהם לבלתי יחטאו. ותיכף ראתה חכמתו יתברך שמו שבאם יהיה חס ושלוש המשפט חרוץ על כל אשר יחטא שיענוש תיכף, אין העולם מתקיים, על כן שיתף הקב"ה מדת הרחמים למדת הדין, רצה לומר, שירחם ה' יתברך על החוטא להאריך אפו אולי יתנחם ושב ורפא לו, וזה הוא ששיתף מדת הרחמים למדת הדין'.**

ביאור הדברים: מתחילה בבוא הקב"ה לברוא את העולם, עלה בדעתו הקדושה לברוא את העולם במדת הדין, דהיינו שינתן עונש קשה לרשעים על מעשיהם הרעים, כדי שיהיה לבריות מורא ופחד לעבור על רצונו ולחטוא לפניו. אולם כבר באותו רגע צפה הקב"ה שאם

ונבאר יותר: **אחד** הקרבנות שנצטוונו להקריב בכל המועדות (החגים) הוא קרבן 'שעיר חטאת', וכמו שנאמר (בריבוי מקומות): "וּשְׁעִיר חַטָּאת אֶחָד לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם" (במדבר כח, כב).

ומכיון שגם ראש חודש הוא נחשב מהמועדות, וכמו שנאמר בגמרא הקדושה (פסחים עז). 'ראש חודש אקרי מועד', לכן גם בו נצטוונו להקריב קרבן חטאת שיכפר עלינו.

אך כשמתבוננים מגלים שבציווי השעיר של ראש חודש ישנה מילה אחת תוספת! והיא המילה לה', וכמו שנאמר: "וּשְׁעִיר עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת לַה'" (שם פסוק טו).

ומשמע ששעיר חטאת זה בא לכפר על חטא שעשה הקב"ה כביכול. ומיד מתעוררת תמיה גדולה: הלא אין קדוש כה' אלקינו, ואיזה חטא עשה הקב"ה שיצטרך כפרה עליו?

והתשובה היא: מיעוט הירח!

הקב"ה ציוה את עם ישראל שבכל ראש חודש יביאו עליו שעיר

מעין החכמה

4. קטע זה לשון ה'אמרי נועם' (פינחס - מאמר ה).

על פי הקדמה זו מיישב ה'מאור ושמש' את מה ששאלנו: מדוע הוצרך הקב"ה לכפרה על כך שמיעט את הירח, הלא בוודאי כדין עשה? התשובה לכך בלשון קדשו של ה'מאור ושמש' היא: **שהכפרה הוא על שהעניש אותה תיכף בלי אריכת אפים.**

כלומר: הן אמת שמדת צרות העין שגילתה הירח כלפי חברתה, השמש, היתה דבר חמור ביותר, והעונש שקיבלה ראוי לה מצד הדין. אולם מצד

ינהיג את עולמו אך ורק במדת הדין, ותיכף ומיד כשאדם יחטא לפניו תתעורר מדת הדין ותפגע בו, לא יוכל העולם להתקיים.

לכן שיתף הקב"ה בבריאת עולמו גם את מדת הרחמים. דהיינו שגם כשאדם יחטא לפניו, לא מיד יעניש אותו, אלא יאריך אפו אתו וימתין בסבלנות רבה אולי בסופו של דבר יעשה תשובה שלימה ויחדל ממעשיו הרעים.⁵ ורק אם יעבור זמן רב והחוטא לא יתעורר לשוב בתשובה - רק אז יעניש אותו.

מעין החכמה

הפצרותיהם של חבריו חזרו ונשנו, 'כדאי לך לבוא, הרב הוא צדיק אמיתי!' עד שיום אחד החליט לעשות מעשה ולהעמיד את הרב בנסיון, ואז להוכיח לכולם שהרב לא כזה צדיק ובעל רוח הקודש כמו שהם חושבים...

הוא לקח בידו דף ועט, נכנס לבית העלמין, הסתכל על המצבות, ובחר באקראי שלשה שמות של נפטרים ששכנו שם ורשם אותם.

במוצאי שבת הקרוב, לאחר שנגמר השיעור, עמד בתור לרב כמו כולם, וכשהגיע תורו, הגיש לרב את הדף ואמר: 'כבוד הרב, האנשים האלו מבקשים ברכה מהרב לפרנסה טובה!'

הרב הביט בדף, ופניו הרצינו באחת. הוא החזיר לו את הדף ואמר: 'קח את הדף הזה מיד או שאצרך אותך אליהם!'

מאותו שבוע הוא כבר לא הפסיד אפילו שיעור אחד של הרב במוצאי שבת...

5. שני שיעורים קבועים היו לרב'ה הרב יורם מיכאל אברגיל זע"א בכל שבוע (וזאת מלבד השיעור היומי הקבוע בבית מדרשו), במוצאי שבת בעיר באר שבע, וביום שני בעיר אשדוד.

ובהקשר לכך נספר:

זכתה העיר באר שבע שהתקיים בה במשך שנים רבות שיעור קבוע של הרב בכל מוצאי שבת.

הדברים המיוחדים שהרב היה אומר בכל שבוע בשיעור, תמיד היוו חלק נכבד משיחתם הקבועה של משתתפי השיעור במשך כל השבוע.

בין המשתתפים הקבועים היו קבוצה של חברים, שכל חברי הקבוצה היו באים להשתתף בשיעור חוץ מחבר אחד, יהודי יקר שעבד לפרנסתו באינסטלציה. ולמרות כל בקשותיו של חבריו להצטרף, הוא סירב בעקשנות...

הפסקה, ממילא היא בכלל לא מרגישה את עצמה.

פשוט אין לשמש פנאי 'לקחת ללב'. הלב שלה גדול ורחב מידי מכדי להיכנס 'למעברים הצרים' של 'היא פגעה ב', 'היא לקחה ל', 'היא שונאת אותי' וכל כיו"ב, הנובעים מ'מוחין דקטנות' והרגשת ה'אני', ותמיד היא עסוקה רק בדברים גדולים הנובעים מ'מוחין דגדלות'.

לכן נאמר בנוגע לזריחתה של השמש בבוקרו של כל יום ויום: "והוא כְּחֶתֶן יֵצֵא מִחֶפְתּוֹ" (תהלים יט, ו). והיינו שכמו שחתן יוצא מחופתו בשמחה עצומה וברוב פאר והדר, כך השמש יוצאת בכל בוקר להאיר על הארץ בשמחה גדולה ועצומה וברוב פאר והדר. כי מכיון שכל כולה עסוקה רק לתת ולהשפיע טובה וברכה לנבראים שברא הקב"ה בעולמו ואינה עסוקה בעצמה כלל, ממילא אין שום דבר בעולם שמסוגל להעיב על שמחתה.

ובגלל שהשמש לא נפגעה כלל מדבריה של הירח והמשיכה להיות בשמחה גדולה, לכן זכתה להמשיך להאיר באור גדול ועצום כפי שאנו מכירים אותה בזמן הזה. ובנוסף לכך, לעתיד לבוא יוכפל אורה פי שלש מאות ארבעים ושלש פעמים, כמו שנאמר: "וְאִזְרֵהוּ הַחֲמָה יְהִיֶּה שְׂבָעִתִּים כְּאֹר שְׂבָעַת הַיָּמִים" (ישעיה ל, כו). ובפירוש רש"י ותרגום יונתן (ש).

מדת הרחמים לא היה צריך הקב"ה להעניש אותה ולהמעיט אותה תיכף ומיד לאחר שאמרה את דבריה, אלא לנהוג עימה באריכות אף וסבלנות ולהמתין מעט מתוך תקווה שמעצמה כבר תבין הירח את טעותה ותתחרט על כך, וממילא תנצל מהעונש. ומכיון שנהג עימה הקב"ה במדת הדין ומיהר להענישה, לכן ביקש מאיתנו להביא בכל ראש חודש שעיר חטאת לכפר לו על כך.

והנה כאשר באה הירח וטענה לפני הקב"ה מה שטענה, השמש שמעה את עלבונה ובכל זאת שתקה ולא הגיבה. יתירה מזאת: לא רק שהשמש לא העליבה את הירח בחזרה, אלא גם בכלל לא נעלבה ממנה, והמשיכה לשמוח שמחה גדולה ועצומה.

והסיבה לכך: משום שכל מהותה של השמש שבשבילה היא נבראה זה רק לתת, להשפיע ולהעניק טוב וחסד לבריות שברא הקב"ה בעולמו.

השמש מקיפה את העולם במהירות רבה ומפזרת אור וחום לכל עבר כדי להנעים לבריות ולהועיל להם, וכן מבשלת בחומה את הפירות ומעניקה להם מתיקות רבה, וכן משפיעה רפואה לעולם, כמו שנאמר: "שֶׁשֶׁשׁ צִדְקָה וּמִרְפָּא בְּכִנְפֶיהָ" (מלאכי ג, כ), ועוד ועוד. ומכיון שכל כולה עסוקה רק לתת ולתת ללא

בעלי הלב טוב, דימה אותם לשמש, וכמו שנאמר: "וְאֶהְיֶה כְּצֶאֱת הַשֶּׁמֶשׁ בְּגִבְרָתוֹ".
וכן כל אדם שאינו נפגע כלל ממי שמעליב אותו ומזלזל בכבודו, ואדרבה, הוא שמח בכך עד מאוד (ראה הערה 6), זה מראה

ומכיון שהשמש⁶ לא רק שהיא לא העליבה את הירח בחזרה, אלא גם בכלל לא נעלבה ממנה, והמשיכה לשמוח שמחה גדולה ועצומה - לכן כשרצה הנביא לתאר את השכר הגדול של

מעין החכמה

כיון שבדרך כלל מי שמעליבים אותו אינו מצליח לעצור בלבו את עלבונו וממחה להעליב בחזרה.

למעלה מזאת היא דרגתם של השומעין חרפתן ואינן משיבין. כאשר מעליבים אותם לא רק שהם לא מעליבים בחזרה, אלא הם כלל לא משיבים, אפילו לא בלשון נקיה ובדרך ארץ, אלא מקבלים את עלבונם בשתיקה.

דרגה זו בוודאי גבוהה יותר מהדרגה הקודמת, אך בכל זאת אין זו הדרגה הגבוהה ביותר, כיון שסוף סוף יש להם צער גדול בלב מחמת שחרפו וגידפו אותם, ודבר זה מעיד שעודם שקועים בעצמם וכואב להם מאוד כשמזלזלים בכבודם, ועדיין לא זכו להגיע להרגשת ביטול מוחלט ולמדת נשתוו, עליה אמר בעל 'חובות הלבבות' (שער יחוד המעשה - פרק ה) כי היא העליונה שבמדרגות החסידים ותכלית העבודות!.

ולמעלה מכולם היא דרגתם של העושין מאהבה ושמחים ביסורין. לא רק שהם כלל לא משיבים תשובות לאלו שמעליבים אותם, ופשיטא שאינם עולים בחזרה, אלא גם בכלל לא נפגעים מהם, ואין בלבם שום הרגשת צער מכך שפגעו וזלזלו בכבודם, והם מקבלים זאת באהבה ושמחים עד מאוד ביסורים של הבזיונות כמוצאי שלל רב.

6. ממשיך אבא מארי זיע"א ואומר (אמרי נועם, שם): וכמו כן בנוגע לכל אדם שאוחז במדתה של השמש וכשמעליבים אותו הוא שומע את עלבונו ושותק ואינו משיב כלל - בסופו של דבר אורו יגדל ויזרח לאין שיעור, ומעליביו ירדו מטה מטה עד שיצטרכו לו כפי שהירח נצרכת לאורה של השמש, ובנוסף לכך, לעתיד לבוא פניו יאירו ממש כאורה של השמש, ולא רק כאורה בזמן הזה, אלא כאורה לעתיד לבוא, כפי שאמרו חז"ל (שבת פח:): הנעלבין ואינן עולבין, שומעין חרפתן ואינן משיבין, עושין מאהבה ושמחין ביסורין, עליהן הכתוב אומר: "וְאֶהְיֶה כְּצֶאֱת הַשֶּׁמֶשׁ בְּגִבְרָתוֹ" (שופטים ה, לא).

האמת היא, שכאשר נתעמק במאמר חז"ל זה, נבחין שמוזכרות בו שלש דרגות, זו למעלה מזו, בצורת קבלת העלבונות:

הדרגה הנמוכה ביותר היא דרגתם של 'הנעלבין ואינן עולבין'. כאשר מעליבים אותם הם מאוד נעלבים ונפגעים, ובנוסף לכך גם משיבים תשובות ניצחות על עלבונם, אלא שתשובותיהם נאמרות בלשון נקיה ובדרך ארץ ולא בלשון מעליבה ופוגעת ואינם עולים בחזרה. ובכל זאת, גם הם נחשבים לבעלי דרגה מסוימת,

היא אך ורק לתת ולתת ושוב לתת,⁷
לעולם לא לרצות לקבל...

על מעלתו הגדולה, ועל כך שאינו עסוק
כלל בעצמו ובטובותו האישית, וכל מהותו

מעין החכמה

ונכאבים ומנחם אבלים ודובר על לב עניים
ואומללים מובטח לו שהוא בן העולם הבא...

הרב יורם כל ימיו זכה להשביע רגשות,
ובצורה הנעלה ביותר!

במהלך שלשים שנות הנהגתו נפגש כל יום
עם בני אדם, מהם אנשים שנפגש
עמם בקביעות בכל יום, ומהם אנשים שהוא
נפגש אתם רק לעתים רחוקות, וזה לא שינה
לו - כל אדם שנפגש עמו, הוא נתן לו אפשרות
לגשת אליו ולשוחח עמו, והוא זיעי'א הקשיב
לו באמת - ובעת ההקשבה הרגיש המשוחח
בנהרות של אהבה אמיתית הזורמים מלבו
של הרב לתוך לבו - ואחר כך היה הרב משיב
לו במאור פנים, תשובה שירדה והשתלשלה
מלמעלה - מהיכלות ועולמות שלמעלה...

כל אדם שזכה ונפגש עם הרב, לעולם לא
שכח את הַחֲוִיָּה הזו, את נעימות
ההרגשה שישנו יהודי צדיק בעל מדרגה
שאוהב אותי כמו שאני, ואני חשוב בעיניו!

ויהודים מכל צבעי הקשת, מהעולמות
האפורים ביותר המסתובבים עם
דם על הידים ועד יהודים מהעולמות השקופים
והבהירים ביותר, עולמות של יחודים וכוונות,
של המתקת דינים והמשכת ישועות - חיפשו
את קרבתו, והשתוקקו להיות במחיצתו.

מעולם, מעולם, לא התעייפו האנשים להיות
במחיצתו, והגם שבכל שבת הוא
היה מוסר במשך השבת ארבעה שיעורים (ערב,
בוקר, צהרים, ובמוצאי שבת) שבסיכומם הכללי

7. הרבה בעלי צדקה היו בעם ישראל,
חלקם זכו ומעשיהם הוזכרו
בספרי דברי הימים, וחלקם מעשיהם
נתפרסמו רק בעולמות העליונים.

אחד מבעלי הצדקה שזכה והחד ממעשיו
הגיעו לידנו היה בן כלבא שבוע. וכך
אמרו בגמרא (גיטין נ.). למה נקרא שמו 'בן
כלבא שבוע'? שכל הנכנס לביתו כשהוא רעב
ככלב יוצא כשהוא שבע.

ובאמת זו מעלה גדולה ונשגבה מאוד, והיא
הנקראת 'השבעת' (מלשון שובע) הגוף',
אולם ישנה מעלה גבוהה הרבה יותר, והיא
הנקראת 'השבעת רגשות'.

כל אדם בעולם, ולא משנה גילו, השכלתו
ועיסוקו - כל אדם ללא יוצא מן הכלל
- מרגיש רעב ברגשותיו, ודרושה רגישות
רבה וחכמה עצומה כדי לזכות ולהביע רגש
של כל אדם.

ולתוספת הסבר: כל אדם רעב ברגשותיו,
אך אין שני בני אדם עם אותו
סוג רעב, כל אדם הוא עולם שלם, עולם
מיוחד בפני עצמו, עולם שיש בו חכמה משלו,
תחושות ורגשות המאפיינות אותו, בלבד.

ובספר ראשית חכמה (פרק דרך ארץ, השער
הראשון - אות כ) חילק את השבעת
הרגשות כך: ויהיה חוץ לבריות, חומל לאביון,
מושיע לעני, חכם לחכמים, אח לצדיקים, עמית
לתמימים, ריע לחסידים, רחמן לתלמידים, אב
ליתומים, בעל לאלמנה, מזכיר למשכיל, מלמד
לפתי, שמחה לקשה יום, וכל המשמח לעגומים

ראש חודש - שורש התשובה

זה לשון קדשו של הגה"ק רבי נחמן מברסלב זי"ע"א (ליקוטי מוהר"ן - קמא, תורה י אות ט):

מאותה עת שבה ביקש הקב"ה שיקריבו עליו קרבן חטאת, נעשה ראש חודש שורש התשובה!

מעין החכמה

לבס. הלב מתמלא בגעגועים לראות שוב את טללי האהבה שנזלו על ראשי האנשים...

והרב יורם לא הסתפק בכך, וקנה מכונת 'פקסי' שדרכה היה מקבל פניות, ובמסירות נפש, בלי לחוס על זמנו וכחותיו, ענה על כל השאלות...

אתם חושבים שסיימנו?! עוד לא התחלנו! וכאשר ה' יתברך יזכנו לכתוב סדרת ספרים על הרב, נוכל להתחיל ולכתוב...

וכך התנהג כל ימיו, עד שבסוף מסר את נפשו פשוטו כמשמעו למען עם ישראל. וכך זה היה:

הרב יורם, בשנתו האחרונה דיבר הרבה על מאורעות שצריכים להיות (כל מיני דברים מפחידים) דבריו עוררו פחד וחלחלה... ואבא חזר ודיבר חזר ועורר...

ובסוף החליט למסור את נפשו כפרה על כלל עם ישראל, ומשמים הסכימו אך דרשו גם קצת יסורים ואבא קיבל את המחלה בכבד ומ-ג' אלול ועד כ"ז תשרי (משך חמישים ושנים יום כמנין שתי הוי"ות) הוא סבל יסורים מהמחלה הזאת, ובפטירתו (בגיל חמישים ושמונה) הוא ביטל את הגזירה!

וכך אמר בפי קדשו: 'אני יודע שכולכם צריכים הגנה ואת ההגנה לקחתי עלי'...

היו מתפרשים על כשבע שעות! היו האנשים מופיעים בכל השיעורים, שבת אחר שבת!...

כל אחד שבא עמו במגע הרגיש כמה הוא יקר ואהוב על הרב, כל אחד היה בטוח שהוא בין האנשים הכי קרובים וקשורים לרב.

לא היתה זו אהבה ערטילאית, היתה זו אהבה שהביאה לתוצאות. הוא חפץ והשתוקק באמת! שלכל יהודי יהיה טוב. באמת. ולא רק ברוחניות אלא גם בגשמיות. והוא קם ועשה:

ברוב שנות הנהגתו, היה יוצא בכל ערב וערב מבית מדרשו, ונוסע למקום אחר בארץ ומוסר שם שיעור, בשיעור הזה הוא היה מלמד תורה, מנתב ומדריך, כדי שיהודים יזכו ללמוד תורה ולתקן את מעשיהם, ובכך יהיה להם טוב לעתיד לבוא בעולם הבא - עולם הנשמות.

ובאותם שיעורים, בכחות שהעניק לו הקב"ה הוא ידע לבחון את מצבם הרוחני של כל המשתתפים בשיעור, וכאשר ראה בראייתו האלקית, שיש דין וקטרוג השורה על איזה אדם השתדל בכל יכולתו להמתיק את הדינים ולהמשיך חסדים, ובכך יהיה טוב ליהודים בעולם הזה.

ובסיום השיעור היה מאפשר (ברוב השנים) ליהודים לגשת אליו ולשפוך את

לדון את האדם, כי הוא יתברך בעל הרחמים, ובוודאי הוא מקיים בנו (שם פ"א מ"ו): 'הוי דן את כל האדם לכף זכות'.

ואנו רואין רחמנותו במה שקבע לנו ראש השנה, שהוא יום הדין, בראש חודש, כי זה הוא חסד גדול, כי איך היינו מרימין פנינו לבקש כפרה מאתו יתברך, על כן עשה עמנו חסד וקבע יום הדין ראש השנה בראש חודש, שאז כביכול הוא יתברך בעצמו מבקש כפרה, בבחינת: 'הביאו עלי כפרה', הנאמר בראש חודש, ועל כן אין לנו בושה ביום הדין לבקש כפרה, מאחר שהוא יתברך בעצמו מבקש אז כפרה, כנ"ל.

גם על ידי שהשם יתברך בעצמו כביכול בא לידי זה שיצטרך לומר: 'הביאו עלי כפרה', היינו שעשה דבר שהוצרך להתחרט עליו ולומר: הביאו עלי וכו', על כן אין לנו בושה לבוא לפניו בחטאינו לבקש עליהם כפרה ולהתחרט עליהם, כי גם הוא יתברך עשה דבר שהוצרך להתחרט עליו כנ"ל.

נמצא, שאנו רואין גודל רחמנותו שלו, על כן הוא לבדו יתברך ראוי לדון את העולם, כי הוא יתברך יודע מקום כל אחד ואחד, כי כל המקומות הם אצלו יתברך, כי הוא מקומו של עולם, ואין העולם מקומו כנ"ל...

'דע, כי כל דבר יש לו שורש, ושורש התשובה הוא ראש חודש, כי בראש חודש אמר הקדוש ברוך הוא: 'הביאו עלי כפרה', כמו שדרשו רבותינו, זכרונם לברכה (חולין ס.), וזה בחינת תשובה. והתשובה הזאת נשתלשלה בכל הגברים בראש חודש'...

ומכיון ששורש התשובה הוא בראש חודש, לכן יום הדין - ראש השנה, הוא בראש חודש!

וכך אמר רבי נחמן מברסלב (ליקוטי מהור"ן - תניינא, תורה א אות יד):

'דע, כי כשאדם יושב לדבר בחברו, זה בחינת ראש השנה, שהוא יומא דדינא, שהוא יושב ודן את חברו. וצריך לזהר מזה מאוד, ולהסתכל על עצמו היטב אם הוא ראוי לזה לשפוט את חברו, "כי המִשְׁפָּט לְאֵלֵהֶם הוּא" (דברים א, יז), כי רק הוא יתברך לבדו ראוי לשפוט את האדם -

כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (אבות פ"ב מ"ד): 'אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו'. ומי הוא שיכול לידע ולהגיע למקום חברו, כי אם השם יתברך, שהוא מקומו של עולם, ואין העולם מקומו. וכל אחד ואחד יש לו מקום אצלו יתברך, ועל כן הוא לבדו יתברך יכול

שערי שמים פתח

אפשר לחוש ולהרגיש הארה גדולה ועצומה.

כאמור, בראש חודש מאיר אורה של תשובה, וכאשר זוכים

וברשותכם נרחיב:

בטל במציאות ממש לגבי החיות והרוחניות שבו -

מאחר שמבלעדי הרוחניות היה אין ואפס ממש כמו קודם ששת ימי בראשית ממש והרוחניות השופע עליו ממוצא פי ה', ורוח פיו הוא לבדו המוציא תמיד מאפס ואין ליש ומהוה אותו, אם כן אפס בלעדיו באמת.⁸

בעולם שלנו נעלמת ומכוסה מציאות אלקותו יתברך,⁹ תורתו ומצוותיו. וכן נעלם מבני אדם גודל מעלתם ותפארתם של אברכים ובחורי ישיבות!

המקום שאנו חיים בו נקרא 'עולם', והטעם לכך, כי הוא מלא בהעלמות.

האלקות נעלמת בו, והרשעים והכופרים מתגברים לאמר, שאין אלקים. וכמו שנאמר: "אָמַר נָבֵל בְּלִבּוֹ אֵין אֱלֹהִים" (תהלים יד, א).

וזאת רק העלמה, **שאלו ניתנה רשות לעין לראות ולהשיג את החיות ורוחניות שבכל נברא השופע בו ממוצא פי ה' ורוח פיו, לא היה גשמיות הנברא וחומר וממשו נראה כלל לעינינו, כי הוא**

מעין החכמה

"אין עוד מלבדו" (דברים ד, לה) - שהעולם כולו בטל לגמרי במציאות לקדוש ברוך הוא, שהרי הוא המהוה, המחיה ומקיים את כל הברואים בכל רגע ורגע, ואם יפסיק לרגע להשפיע את חיותו - כולם יתבטלו לגמרי והיו כלא היו...

פעם רצו לערוך תחרות בין קבוצה של ציירים, כדי לבחור את הצייר הטוב ביותר. ואחרי מחשבה מרובה החליטו: שכל הציירים יציירו ירקות (כל צייר יצייר בתמונה שלו), ואז ניקח את כל הציורים ונניח אותם בשדה... והציור שאליו יתקרבו הציפורים וינסו לאכול את הירקות, הוא הציור הטוב ביותר, ויזכה את בעליו בתואר הנכסף: 'צייר השנה'... וכך עשו.

זאת אומרת, מה עשה את הציור והצייר למוצלח? מי הצייר הכי טוב, זה שהצליח להטעות את הציפורים שבאו לאכול מהציור שלו! זאת אומרת שהצייר שהיה הכי בלופר, הכי שקרן - הוא הצייר הטוב ביותר...

8. לשון ספר התניא (שער היחוד והאמונה - פרק ג).

9. ואנו נצטוינו לעמול ולהתייגע עד שנזכה לאמונה חושית, וכמו שנאמר: "שָׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד" (דברים ו, ד).

הכוונה במילים: 'ה' אֶחָד' - אינה מצטמצמת רק לכך שאין עוד אלוה ח"ו מלבד הקב"ה (אלוה במובן שליט), דהיינו שאין לשום מציאות שליטה כל שהיא מלבדו יתברך, אלא יתירה מזאת - הוא יתברך המציאות האחת והיחידה הקיימת, ואין עוד שום מציאות זולתו יתברך.

שהרי כל תוכנו של העולם אינו אלא זה שהוא מתהוה בכל רגע - מהקב"ה - מאין ליש, ומלבד זאת אין לו שום תוכן משל עצמו.

בדרשה שדרש הגאון רבי שבתי סלבטיצקי שליט"א (לחיים ולברכה - עמוד 300) אמר, וזתו"ד: בתורת החסידות ביארו את הפסוק:

מעין החכמה

כתוב: "וְאֵין צוֹר בְּאַלְהֵינוּ" (שמואל א' ב, ב).
הגמרא (ברכות י.) דורשת את המילים
האלו ואומרת: 'וְאֵין צוֹר בְּאַלְהֵינוּ'. הקדוש
ברוך הוא ברא עולם, שמתנהל לפי חוקים
וכללים. יש סיבות ונסיבות לכל דבר. כל דבר
שקורה גורר תוצאה. למשל, יש כח משיכה,
כך שכל דבר שלא יהיה מה שיחזיק אותו -
יפול למטה. אם מישוהו יכניס את היד לאש -
הוא יכוה.

עכשיו, בזמן הגלות, לא מרגישים את הביטול
המוחלט הזה. זה יהיה רק כשמשיח
יבוא. פעם נכנסה לרבי הריי"צ מליובאוויטש
אשה שלא היתה שומרת מצוות, ושאלה אותו:
איך יראה העולם כשיבוא המשיח?

והרבי אמר לה כך: אם מישוהו רוצה לעבור
דרך הקיר כאן, הוא יצליח? לא. למה?
כי זה חוק טבע. ואם מישוהו רוצה לא להניח
תפילין, הוא יכול? ועוד איך... נשאלת השאלה:
כיצד יתכן? הרי הקדוש ברוך הוא ציוה להניח
תפילין, איך שייך במציאות שיהודי לא יניח
תפילין? זה הרי נס לא נורמלי! הקדוש ברוך
הוא אומר: "לא תִּגְנֹב" (שמות כ, ג), ובכל זאת,
אפשר לשמוע על אנשים שגונבים... איך היד
שלו בכלל זה? איך זה יכול להיות?

כי רצונו של הבורא הוא שלכל אחד תהיה
בחירה חופשית, וזה באמת הנס הכי גדול
שיכול להיות!...

אבל זה רק מצב זמני. המצב בזמן הגלות.
אבל כשיבוא המשיח המצב יהיה
בדיוק הפוך. הרצון האלקי יהפך לחוק טבע,
והוא יכתוב את הכללים בעולם.

אם בן אדם יקום בבוקר ולא יטול ידיים,
הוא לא יוכל להזיז יד ורגל... אם
מישהו ירצה, חלילה, להדליק אש בשבת,
הוא לא יוכל להניע את היד.

ואילו כל חוקי הטבע - שכל עניינם ומהותם הם
ההעלם - יתבטלו. ונוכל לעבור גם דרך הקיר...

ככה עובד העולם. ויש בעולם גם דברים יפים
מאוד. הרים יפים, נופים מדהימים. אז
מה האמת? האמת היא שהכל בלוף. זה הכל
ציור של הקדוש ברוך הוא. 'וְאֵין צוֹר
בְּאַלְהֵינוּ' - האמת של העולם היא הכח
האלקי שמחיה אותו ומהווה אותו כל רגע.

כשמישהו סובל מכאבי ראש עזים, הוא
בולע גולת אקמול, והכאב
ראש עובר. והאנשים חושבים שהאקמול
העביר לו את כאב הראש!

זה סתם חתיכת אבקה! הקב"ה ריפא אותך,
הוא 'התלבש באקמול'. האקמול עצמו
הוא כלום, שום דבר.

כאשר אדם לא מודע לפסוק: 'אֵין עוֹד מִלְבָּדוֹ',
הוא חושב שהעולם מתנהג לפי חוקי
הטבע, אבל זה טעות נוראה, הקדוש ברוך הוא
מהווה ומחדש בכל רגע את המציאות ואת
הטבע, כולל כח המשיכה. גם כח המשיכה אין
לו כח עצמאי. זה שהאבן נפלה, זה בגלל שברגע
זה הקדוש ברוך הוא רוצה שהיא תיפול!

הטבע וחוקי הטבע, זה בעצם בלוף. זה הכל
ציור של הקדוש ברוך הוא, 'המחדש

כי הגוף ומלבוש העשייה מכסה אור הנשמה והפנימיות. אך יש זמנים שנפתחים השערים בשמים ואז גם למטה נפתח לבות בני אדם העוסקים בעבודת הבורא יתברך.

וכשנפתחים השערים יוצאת הנפש ממאסרה, ואז יש בכח האדם להודות, שנאמר: 'הוציאה ממסגר נפשי להודות', ומוכן שאין יכול להודות ולהלל בכל עת.

ולכן התחנן דוד שיפתחו לו השערים ויוכל להודות, וכמו שנאמר: "פתחו לי שערי צדק אבא בם אודה יי"ה" (שם קיח, יט).

והנה בשבתות וראשי חודשים וימים טובים נפתחים השערים, ולכן בשבת נאמר: "מזמור שיר ליום השבת. טוב להודות ליי"ה" (שם צב, א-ב)...

וכן בראש חודש וימים טובים אומרים הלל.

אך למרות ההעלמה, הקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו נתן לנו זמנים בהם נפתחים שערי שמים, ובהם מתגלה אורו.

ישנם זמנים בהם מוסט מסך החומר, ושביבי אמונה וטוהר משתלשלים ללבבות...

ועל אותם זמנים התנבא יחזקאל ואמר: "כה אמר אדני אלהי"ם שער החצר הפנימית הפנה קדים יהיה סגור ששת ימי המעשה וביום השבת יפתח וביום החדש יפתח" (יחזקאל מו, א).

ופתיחת השערים הללו תגרום לאמונה והודאה. היא תגרום להודות כי "יהי אלהי"ם אמת הוא אלהי"ם נייים ומלך עולם" (ירמיה י, י).

וכך כתב הגה"ק רבי יהודה אריה ליב מגור, השפת אמת זיע"א:¹⁰

דוד המלך התחנן ואמר: "הוציאה ממסגר נפשי להודות את שמך" (תהלים קמב, ח), דהנה כתיב: "יהיה סגור ששת ימי המעשה" -

אסון ושמך חטא העגל

ארבעים יום חלפו מעת שעלה משה רבינו לשמים להביא את התורה, ובמחנה ישראל הורגשה אוירה חדשה. ניצוצי לחץ נראו על פני האנשים.

כך היה התכנון המקורי, שהשערים הללו ישפיעו אור, שמחה ואמונה. אך הנה הגיע חטא העגל ושינה קצת את התוכנית. וברשותכם נרחיב:

מעין החכמה

10. שפת אמת (פרשת נח - שנת תרמ"ז).

ונקהלו על אהרן וחור לאמור: משה עלה למרום וישב שם לעד ואתם רוצים להמית את כל הקהל הזה? אמרו בני ישראל לאהרן: אין אנו יודעים מה אירע למשה רבינו, שמא השאירו הקדוש ברוך הוא עמו במרום ליטול ממנו עצה, או שהתנפלו עליו מלאכי חבלה והיכוהו?

וערב רב נקהלו על אהרן, ושני מכשפים בראשם יונוס ויומברוס, ואמרו לו: קום עשה לנו אלהים שילכו לפנינו. והוסיפו: המצרים היו נושאים אלהיהם עמם ורואים אותם לפניהם, והיו שרים ורוקדים לפניו. וכן רצונו שתעשה גם לנו.

אף בני ישראל נשתכנעו מדברי הערב רב וגמרו בלבם לעשות עגל זהב שינהיגם תחת משה. כי זכרו את עגל הזהב אשר עשה אפיש הקוסם המצרי בכשפיו. על עין ימינו של העגל עשה סימן כעין הלבנה, ובכל יום בשעה הרביעית היה העגל עולה פעם אחת מן היאור ופורח באויר והמצרים ראוהו והיללוהו עד שנעלם.¹² כיון שזכרו ישראל במדבר מה שסיפרו להם המצרים על העגל הנפלא הסכימו בדעתם לעשות להם כצורה הזו...

עד כאן לכאורה הכל מובן, עם ישראל חיפשו מחליף למשה, ועשו עגל.

הבל הלחץ בקע מבעד לעורות האנשים ויצא לאויר השמים, שם, התאחד לכדור אחד גדול וריחף באויר... השטן, ראה את זה וקיבל כח להילחם בישראל, וזאת על ידי הגברת הלחץ...¹¹

וכך אמרו בגמרא הקדושה (שבת פט.): אמר רבי יהושע בן לוי, מאי דכתיב: "וַיֵּרָא הָעָם כִּי בִשֵּׁשׁ מַשָּׁה" (שמות לב, א) - אל תקרי 'בִּשֵּׁשׁ', אלא באו שש. בשעה שעלה משה למרום, אמר להן לישראל: לסוף ארבעים יום בתחילת שש אני בא. לסוף ארבעים יום בא שטן וערבב את העולם, אמר להן: משה רבכם היכן הוא? אמרו לו: עלה למרום! אמר להן: באו שש. ולא השגיחו עליו. מת! ולא השגיחו עליו. הראה להן דמות מטתו, וזה שאמרו ישראל לאהרן: "כִּי זֶה מֹשֶׁה הָאִישׁ וגו'" (שם).

וכך כתב בספר אוצר אגדות התורה (חלק ג - עמוד לח), וזתו"ד: באותה שעה החשיך השטן את העולם, וערך טקס הלויה... נשאו כל ישראל עיניהם וראו את המיטה אשר פני משה המת ניבטים מתוכה... התחילו להאמין לדברי השטן.

באותה שעה התאספו ארבעים אלף גרים (והיינו מאותם ערב רב שעלו עם בני ישראל) שעלו עם ישראל ממצרים

מעין החכמה

12. בספר ציוני לאחד מהראשונים רבי מנחם ציוני (פרשת כי תשא ד"ה

11. כעין זה כתב הגאון רבי נסים פרץ בספרו קובץ שיחות על התורה (עמוד 176).

ואמרו אליו קום עשה לנו אלהים אשר ילכו לפנינו...

ובעקבות החטא הזה, חטא צרות העין, שערי התשובה שהיו פתוחים לכל בראש חודש, הצטמצמו, וצריך להתאמץ כדי להשיג ולקבל מאורם!

וזה לשון הטור (או"ח - סימן תיז):

דע כי המועדים נתקנו כנגד אבות:

פסח כנגד אברהם, דכתיב: "לוישי וְעֵשִׂי עֲגֹזֹת" (בראשית יח, ו), ופסח היה.

שבועות כנגד יצחק, שתקיעת שופר של מתן תורה היה בשופר מאילו של יצחק.

סוכות כנגד יעקב, דכתיב: "וּלְמִקְנֶהוּ עֲשֵׂה סֹכֶת" (שם לג, יז).

ו-י"ב ראשי חדשי השנה שגם הם נקראים מועדים (חשוב, ראה הערה)¹⁴, כנגד י"ב שבטים. וכשחטאו בעגל ניטלו מהם (מהגברים) וניתנו לנשותיהם לזכר שלא היו באותו חטא!...

אך חכמינו הקדושים שהכירו את הנפש לפרטיה, ראו משהו אחר לגמרי. הם ראו במעשה העגל תוצאה של צרות עין! **וכך** כתב הגה"ק רבי יוסף צבי דושינסקי זי"ע¹³:

כאשר בושש משה לבוא לא אבו לבחור באחד מביניהם לנשאו לרב ומנהיג עליהם, כי לא השלימו בנפשם, שאיש מבין השורה יתרומם ויתנשא עליהם לראש.

ורק במשה רבינו ע"ה האמינו ואותו העריצו, וכמו שאמרו בעצמם: "כִּי זֶה מֹשֶׁה הָאִישׁ אֲשֶׁר הֶעֱלֵנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֹא יִדְעֻנוּ מָה הָיָה לוֹ" (שמות לב, א) -

לא ידענו ולא השגנו את רוב גדלו ועוצם מעלתו, ולפיכך היה מסוגל למשול עלינו. **אך עתה כאשר בושש לבוא אין מן הנכון שיתמנה אחד מבינינו להיות מושל על העדה!**

ובהיות כן לא מצאו עצה אחרת אלא לעשות עגל ונתקבצו אל אהרן

מעין החכמה

שמדי שנה בשנה היה עולה והיו המצרים עושין לו יום חג וקוראין לו יום של אפיי"ש ומחמת זה עשו ישראל העגל אשר סיפרו להם המצרים אשר ראו אביהם וכן קטב מרירי דומה לעיגלא.

13. דרשות מהר"ץ (חנוכה ב - עמוד קב).

14. בפרשה שלנו, פרשת בהעלותך נאמר: "וַיְבִיאוּם שְׂמִיחָתָם וּבְמִוְעֵדֵיכֶם"

הג"ה, עמוד קלו - מהדורא החדשה) כתב, וז"ל: מצאתי בספר הקוסמים שבשנת צ"ב ליעקב המליכו המצרים קוסם אחד ושמו אפיש ועשה עצמו אלוה. ועשה לו אפיש עגל בקסמיו ועל עין ימינו של העגל היה סימן כעין לבנה והעגל היה עולה בכל יום פעם אחת מן היאור ב-ד' שעות ביום והיה פורח באויר והיו מצרים מהללים ומשבחים לפניו עד נמס ונסתר. ויש אומרים

עבודת ראש חודש כיום

הנפשות היו מתקונים היו מרגישין הארה
באלה הפתחים -

אך כתיב: "עֲוֹנֵיכֶם הֵיוּ מִבְּדֵלִים" (ישעיה
נט, ב), ואין מרגישין באלה הפתחים...
אך בוודאי גם עתה למעלה בשמים,
נפתחים השערים בכל ראש חודש, ועל זה
אנו מבקשים ומתחננים בתפילה: "עלה
ויבוא זכרוננו כו' ביום ראש חודש הזה' -
היינו בהארה ושער שנפתח בראש חודש
הזה, דכתיב: "וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם"
(בראשית א, ה) ... (עכ"ל).

ומכיון שכך נכתוב כמה הנהגות טובות
לראש חודש שהמקיימם יוכל בעזרת
השם לקבל הארה מהשער הנפתח...¹⁶

אך אף על פי שהצטמצמו שערי ראש
חודש, אין הכוונה שננעלו חלילה,
אלא שצריך קצת יותר מאמץ כדי לזכות
ולקבל מאותו אור.

וכך ממשיך הגה"ק רבי יהודה אריה ליב
מגור, השפת אמת זיע"א, וכותב:¹⁵

ונתבאר כי היה ראוי כל החדשים
להיות יום טוב, שהרי
המועדות הם בזכות ג' אבות. ו-י"ב
חדשים בזכות י"ב שבטים, רק שגרם
החטא.

והטעם שדוקא הארת ראש חודש
נעלמה, כי במועדים יש פתחים
גדולים. ובראש חודש פתחים קטנים, ואם

מעין החכמה

ואמרה: "ויביום שִׁמְחֶתְכֶם וּבְמוֹעֲדֵיכֶם
וּבְרָאשֵׁי חֳדָשְׁכֶם וּתְקַעְתֶּם בַּחֲצֹצְרוֹת עַל
עֲלֵתֵיכֶם וְעַל זִבְחֵי שְׁלָמֵיכֶם וְהָיוּ לָכֶם לְזָכְרוֹן
לִפְנֵי אֱלֹהֵיכֶם" אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם" (במדבר י, י).
לְזָכְרוֹן לִפְנֵי אֱלֹהֵיכֶם" אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם" (במדבר י, י) -

ממשיכה התורה ומתארת את צורת
ההליכה של בני ישראל במדבר.

עם ישראל היו מחולקים לארבע קבוצות,
שסימנים: אדי"ר - אפרים, דן, יהודה,
ראובן. כאשר בכל קבוצה היו שלשה שבטים.

והנה בדברי הטור (סימן תיו) התבאר שה-י"ב
חדשים הם כנגד י"ב שבטים, אמנם
לא התבאר ההקבלה בין החדשים לשבטים.

וּבְרָאשֵׁי חֳדָשְׁכֶם וּתְקַעְתֶּם בַּחֲצֹצְרוֹת עַל
עֲלֵתֵיכֶם וְעַל זִבְחֵי שְׁלָמֵיכֶם וְהָיוּ לָכֶם לְזָכְרוֹן
לִפְנֵי אֱלֹהֵיכֶם" אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם" (במדבר י, י).

ומהפסוק הזה למדנו שראש חודש הוא
נחשב כימי שמחה. וכמו שכתב
הטור (או"ח - סימן תכ), וז"ל:

מועד וראש חודש חנוכה ופורים... ימי
שמחה נינהו דכתיב: "ויביום שִׁמְחֶתְכֶם
וּבְמוֹעֲדֵיכֶם וּבְרָאשֵׁי חֳדָשְׁכֶם", ובכל אחד
מהם אומרים הלל...

15. שפת אמת (פרשת נח - שנת תרמ"ז).

16. לאחר שסיימה התורה את הציווי
על שתי חצרות הכסף,

מעין החכמה

ולמלא את הלב באמונה תמימה שמה' מצעדי גבר כוננו וא-ל שומע תפילה מוביל המהלכים, ואף אני מהיותי רווקה הייתי נוהגת להדליק נר כל יום שישי לעילוי נשמות סבתי הצדקת סבתא חנה שתעתיר לפני בורא עולם שאזכה לתלמיד חכם אמיתי שעושה את רצון ה' תמיד. וכשהציעו לי את הרב יורם סמכתי על בורא עולם שיובילני לבטח.

בנוסף, כאשר רצה הרב יורם להגיע לבית הורי והדבר התאפשר דוקא לבוא לשבת ולא ליום חול עקב המרחק הגיאוגרפי, ניגש אבי צ"ל לר' יצחק אביחצירא מחיפה ושאל לדעתו ר' יצחק הסתכל על הרב יורם ואמר: יהיה תלמיד חכם גדול, גדול!

ומתוך רוגע ושלוה נסגר הוורט בשעה טובה כשלושה שבועות מהפגישה הראשונה, מחשבה ברורה היתה בלב הורי לערוך את החתונה לאחר החגים ובטרם ניגשו לשאול אותנו, לחש לי הרב יורם: קבעתי תאריך לחתונה, יש אולם, יש תזמורת, הכל סגור! אבי ביקש אולי לדחות בעשרה ימים אך הרב יורם בדעתו הברורה שאין אחריה עוררין אף הוסיף: אוכל להקדים בעשרה ימים... כך שלא נותר לחורי ברירה אלא רק לאחל לנו מזל טוב, מזל טוב!

אני נושאת עימי סיפור אישי שכעת כאשר הרב נמצא בעולם שכולו טוב אגולל לפניכם: באותה תקופה טרם החתונה שחתי לפניו על מצוקת הורי אשר אין ידם משגת לדאוג לי לנדוניה, הרב לא נרתע, אף הרגיעני ואמר: יהיה בסדר. וכבר בפגישה הבאה הגיע עם מעטפה ובה סכום נכבד לכל צרכי הנדוניה ובטוהר לבו אמר: רק בורא עולם, אני ואת

והתורה רצתה ללמד אותנו את ההקבלה, ולכן אחרי שכתבה את הפסוק: 'ויביום שִׁמְחַתְכֶם וּבְמוֹעֲדֵיכֶם וּבְרָאִשֵׁי חַדְשֵׁיכֶם', המשיכה וביארה את חלוקת הקבוצות, ללמדנו סדר החודשים הם כנגד הדגלים.

וממילא חודש ניסן כנגד יהודה, חודש אייר כנגד יששכר, וחודש סיון כנגד זבולון וכו'.

ומכיון שבחוברת הזו אנו עסוקים בכבודו של אבא מארי זיע"א, נביא סיפור הקשור לשני החודשים הללו: אייר סיון.

וכך סיפרה אשתו הרבנית גאולה:

עת סיימתי לימודי בסמינר בנתיבות, שמשתי כמדריכה לבנות, כבר באותה שנה הגיעה אליי הצעת שידוך שהובאה על ידי הרב אלפסי צ"ל ומרן ראש הישיבה הרב יששכר מאיר צ"ל ואכן בערב ראש חודש אייר נפגשתי עם הרב יורם לראשונה. הרב הגיע לפגישה בידיעה ברורה ומוחלטת שפרק האיש מקדש מתחיל ונגמר בזו המוצעת, שהרי לפני כן ניגש הוא לקבל דעת תורתו של הבבא סאלי צ"ל ולפי דברי קודשו הבין שאיתי בע"ה יקים בית של תורה בישראל. ועל אף שנתן לי תחושה כביכול שעליו להמשיך ולבדוק, לבו היה סמוך ובטוח. לשאלתי תוך כמה זמן יחפוץ בפגישה שניה השיב במליצה: תוך חודש וחצי, ולאחר הבהיר ברצינות: תוך חודש וחצי אני רוצה לעמוד תחת החופה.

זאת עליכם לדעת כשבת ישראל מבקשת להינשא לבן תורה אמיתי ולהקים בית מקדש פרטי לכבוד ה' יתברך אין לה לתלות בבירורים, חקירות ופגישות גרידא, יש ומוכרח הדבר להרבות בתפילות ל-ה' יתברך

כמה הלכות הנהגות לראש חודש

והעובדות והעוסקות במלאכה לצורך פרנסתן, שאם לא יעבדו בראש חודש, יפסידו פרנסתן, מותר להן לעבוד בראש חודש.

ב. אסור לכופ את אשתו לעשות מלאכה בראש חודש, אפילו במקום שנהגו הנשים לעשות מלאכה בראש חודש. ואפילו משרתת יהודיה אם רצתה להימנע מלעשות מלאכה בראש חודש

כתב מרן רבינו עובדיה יוסף זיע"א (הליכות עולם, חלק ה - עמוד א), וז"ל:

א. נהגו הנשים שלא לעשות מלאכה בראש חודש.¹⁷ והוא מנהג טוב. אבל לא נהגו עליהן כל מלאכה, אלא רק מלאכת טויה וכדומה. וכל מה שלא נהגו לאסור, מותר.

וכן מותר להן לסרוג ולתפור לצורך בני ביתם, ללא קבלת שכר, וכן לכבס במכונת כביסה שאין בה טורח.

מעין החכמה

והמשיך ללמוד בהתמדה עצומה עד שהאנשים הגיעו...

חלפה תקופה מהחתונה והרב החזיר להורים את כל הכספים שהעניקו לו לחתונה...

17. וכתב הבן איש חי (פרשת ויקרא, שנה שניה - הלכות א-ב) שישנם שתי טעמים לכך:

א. הגברים בישראל שחטאו בעגל - הפסידו את הארה הגדולה של ראש חודש. אך הנשים שלא חטאו בעגל - זכו לראש חדש יותר מן האנשים, ולכן נהגו בהם קדושה שלא לעשות מלאכה בראש חדש, אלא רק אוכל נפש בלבד.

ב. לפי שהנשים מושרשות במלכות, ויש בראש חודש עילוי למלכות, אשר לא נמצא עילוי זה בתפארת שבו מושרשים האנשים, לכך הנשים יהיה להם יום זה ליום טוב יותר מן האנשים... **ומזה תבין כמה וכמה צריכה האשה להזהר בקדושת ראש חודש, כי בכמה מצות הנשים טפלים לאנשים, ורק בזאת הנשים הם עיקר יותר מן האנשים!**

יודעים מכך. לתמיחתי הרבה כיצד יחזיר הרב סכום כזה המוערך כשלשה משכורות חודשיות של מורה, השיב בנועם ובאמונה זכה: כל מה שהבאתי אקבל בחזרה כי כל אשר תקני ממילא יהיה לביתי וכך רק ארויח...

יום החתונה הגיע הרב קם כהרגלו בשעות המוקדמות של הבוקר ועבד את בוראו בלימוד ובתפילה, לאחר מכן פנה למספרה להסתפר ובעודו יושב וממתין נכנס ראש הישיבה הרב יששכר מאיר, הרב קם ונתן לו את תורו ויצא להמתין בחוץ (משום כבודו של ראש הישיבה) אחר כך הלך לטבול, עלה לאוטובוס ונסע לאולם החתונה בבני ברק, וכל משך זמן הנסיעה למד גמרא בהתמדה.

כאשר הגיע לאולם מצא מלצר אחד שמארגן את השולחנות. המלצר שאל אותו: 'מה אתה עושה פה?' והרב ענה: 'אני מתחתן פה הערב'. המלצר הסתכל עליו ואמר: 'קח כסא שם בצד'. לרב לא היה הבדל אם הוא נמצא בבית מדרש או באוטובוס או באולם חתונתו - צריך לנצל כל רגע - ישב

ובביתנו המנהג להדליק שבעה, הן ביום הכיפורים הן בימים טובים, ובראש חודש ארבעה, וכן בחול המועד ארבעה.

ואותם שדרכם להדליק בשבת שני נרות, ידליקו בראש חדש גם כן שני נרות, שאם ידליק נר אחד, במה ניכר ראש חודש על ימות החול, דהא בחול נמי דרכם להדליק נר אחד, דוודאי לא ישבו בחול בחושך, מיהו העניים אין להעמיס עליהם שני נרות בראש חודש, אלא ידליקו נר אחד באותו נר שמדליקים בו בשבת, כי ודאי גם העניים יש להם נרות מיוחדים לשבת להדליק בהם, ובזה ניכר כבוד ראש חודש.

ובספר בהלכה ובאגדה - ראש חודש, לגאון הרב דוד שלום נקי שליט"א, הובא:

ה. אסור להתענות ביום ראש חודש, מפני שהוא יום שמחה לישראל, כמו שדרשו חז"ל (רבינו יצחק בן גיאת, הרא"ש והטור - סימן תיח) מהפסוק: "וּבַיּוֹם שִׁמְחַתְּכֶם וּבְמוֹעֲדֵיכֶם וּבְרָאשֵׁי חֳדָשֵׁיכֶם" (במדבר י, י). ומעלה גדולה יש לראש חודש שהוא בחינת שבת, שאין אש של גהנם שולטת בראש חודש ברשעים, כמו שאינה שולטת בשבתות, שנאמר: "וְהָיָה מִדֵּי חֹדֶשׁ בְּחֻדְשׁוֹ וּמִדֵּי שָׁבָת בְּשַׁבְתּוֹ יָבֹא כָל בָּשָׂר לְהַשְׁתַּחֲוֹת לִפְנֵי אֲמֹר ה'" (ישעיה סו, כג).

וכן, כשם שישנה נשמה יתירה בשבת, כך ישנה נשמה יתירה בראש חודש (בבחינה מסוימת אך לא באותה דרגה גבוהה של שבת)...

אין לכופה, זולת בישול ואפיה ושאר צרכי הבית.

ובבן איש חי (פרשת ויקרא, שנה שניה - אותיות י-יא) הוסיף וכתב:

ג. מצוה להרבות בסעודת ראש חודש, ואם חל בחול עושה בו מאכל יותר ממה שרגיל בחול, ואם חל בשבת עושה גם כן מאכל יותר ממה שרגיל בשבת.

ואם הוא עני ואין ידו משגת, יוסיף לפחות בפירות שיקנה מין פרי לאוכלו בראש חדש. וגם יזהר לכבד סעודת ראש חודש בשולחן, ויהיה מסב בדרך כבוד.

ואם חל ראש חדש בשבת, איתא בירושלמי שצריך לעשות סעודת ראש חדש ביום ראשון, ואף על פי שלא נהגו כן, מכל מקום הזהיר בזה תבוא עליו ברכה. וכתב רב יעב"ץ ז"ל בסידור, אם חל ראש חודש בשבת, נכון להרבות בסעודה רביעית יותר ממנהגו, כדי להשלים בה חובת סעודת ראש חודש.

ד. מנהג ותיקין להדליק נרות בליל ראש חדש, ואפילו בקיץ שיושבים על הגג וזורח אור הכוכבים באויר.

וכתב הרב חסד לאלפים שהוא נהג להדליק בשבת שבעה נרות, וביום הכיפורים ששה וביום טוב חמשה, ובראש חודש ארבעה, כמספר העולים לספר תורה, עיין שם.

הראשון לציון רבנו עובדיה יוסף זצ"ל
להתפלל עמו תפילת השחר.

ובהסכמה לספר עולת החודש, כתב
הראשון לציון הגאון רבי
איסר יהודה אונטרמן זיע"א, וז"ל:

ח. בספרי הנביאים אנו מוצאים, כי לראשי
החדשים היה ערך רב והשפעה גדולה
בחיים. אמנם אינם בכלל מקראי קודש,
והמלאכה לא נאסרה בהם מן התורה, אבל
ישנן הוכחות כי הציבור לא היה עוסק
בראש חודש בענייניו הרגילים, והיום
הוקדש לתכלית ציבורית - רוחנית.

בנביא שמואל (שמואל-א כ, יט) אנו מוצאים
כי קרא יהונתן בן שאול ליום חול
יום המעשה' ביחס ליום ראש חודש.

גם הנביא עמוס מגנה את האנשים
האומרים: "לאמר מתי יעבר החדש
ונשפירה שִׁבְרָה" (עמוס ח, ה) - מפני שלא
עסקו במסחר ביום זה, לכך היו אומרים מתי
יעבור ראש חודש ונמכור את תבואתנו...

לאור כל האמור, מה נעים ומה נפלא מה
שנהגו בכמה בתי כנסיות ובתי מדרשות
לקבץ את הציבור העסוקים בעבודתם
בשאר הימים, לבוא לשמוע במשך כמה
שעות שיעורי תורה, בכל ראש חודש
בענייני חודש בחדשו, הלכותיו ורעיונותיו.
וכל המארגנים והמסייעים ללימוד זה,
אשריהם בעולם הזה וטוב להם לעולם הבא.

ו. מנהג טוב ונאה ללבוש מלבוש חשוב
לכבוד ראש חודש. וכן המנהג בכמה
מתלמודי התורה ובתי הספר [וסימן
לדבר: "וְחָמֵשׁ חֲלָפֹת שְׂמֹלֶת" - חֲמִ"ש
ראשי תיבות: חודש, מועד, שבת, שבהם
יחליף שמלותיו].

והגאון מווילנא היה נוהג ללבוש בראש
חודש כובע של שבת.

ז. הגר במקום קרוב לרבו, עליו להקביל את
פניו בכל שבת ובכל ראש חודש. ואם גר
רחוק ממנו, די שיקביל את פניו בחגים.

ומסופר בזוהר הקדוש (מדרש הנעלם - חיי
שרה דף קכז ע"א) שרבי אליעזר
בן הורקנוס הלך בראש חודש לקבל את
פני רבו רבן יוחנן בן זכאי. אמר לו רבו,
בור שנובע מים בתדירות גבוהה, דהיינו
אתה שנובעים ממך תדיר חידושי תורה,
מפני מה באת לכאן?

אמר לו חייב אדם להקביל את פני רבו
בראש חודש, שנאמר: "מִדּוּעַ אֶתְּ
הִלַּכְתָּ אֵלָיו הַיּוֹם לֹא חָדַשׁ וְלֹא שִׁבֵּת"
(מלכים ב ד, כג).

וכן היה מנהגו של הגאון הראשון לציון
רבי שלמה משה עמאר שליט"א,
לבוא בכל ראש חודש מעירו בני ברק כדי
לקבל את פני מורו ורבו הגאון רבי שמעון
טימסטיט זצ"ל שהיה גר בשכונת שמואל
הנביא בירושלים. ולאחר מכן מנהגו היה
לבוא בכל ראש חודש לקבל את פני מרן

העולה מן האמור להלכה ולמעשה

ג. כתב הראשון לציון הגאון רבי איסר יהודה אונטרמן זיע"א, וז"ל:

בספרי הנביאים אנו מוצאים, כי לראשי החדשים היה ערך רב והשפעה גדולה בחיים. אמנם אינם בכלל מקראי קודש, והמלאכה לא נאסרה בהם מן התורה, אבל ישנן הוכחות כי הציבור לא היה עוסק בראש חודש בענייניו הרגילים, והיום הוקדש לתכלית ציבורית - רוחנית.

בנביא שמואל אנו מוצאים כי יהונתן בן שאול קרא ליום חול 'יום המעשה' ביחס ליום ראש חודש.

גם הנביא עמוס מגנה את האנשים האומרים: 'לאמר מתי יעבר החדש ונשבירה שָׁבֵר' - מפני שלא עסקו במסחר ביום זה, לכך היו אומרים: מתי יעבור ראש החודש ונמכור את תבואתנו...

לאור כל האמור, מה נעים ומה נפלא מה שנהגו בכמה בתי כנסיות ובתי מדרשות לקבץ את הציבור העוסקים בעבודתם בשאר הימים, לבוא לשמוע במשך כמה שעות שיעורי תורה, בכל ראש חודש בענייני חודש בחדשו, הלכותיו ורעיונותיו. וכל המארגנים והמסייעים ללימוד זה, אשריהם בעולם הזה וטוב להם לעולם הבא.

א. המקום שאנו חיים בו נקרא 'עולם', והטעם לכך, כי הוא מלא בהעלמות. בעולם שלנו נעלמת ומכוסה מציאות אלקותו יתברך, תורתו ומצוותיו. וכן נעלם מבני אדם גודל מעלתם ותפארתם של אברכים ובחורי ישיבות!

אך למרות ההעלמה, הקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו נתן לנו זמנים בהם נפתחים שערי שמים, ובהם מתגלה אורו.

ישנם זמנים בהם מוסט מסך החומר, ושבביי אמונה וטוהר משתלשלים ללבבות... והזמנים הללו הם: שבתות, מועדים, וראשי חודשים.

ב. גילו לנו רבותינו הקדושים שבעקבות חטא העגל, שערי האור שהיו פתוחים הצטמצמו, וצריך להתאמץ כדי להשיג ולקבל מאורם!

אך אף על פי שהצטמצמו שערי ראש חודש, אין הכוונה שנעלו חלילה, אלא שצריך קצת יותר מאמץ כדי לזכות ולקבל מאותו אור.

ובתוך החוברת הבאנו באריכות כמה הלכות והנהגות, ומפני האריכות אין אנו יכולים לצמצמם אותם במילים ספורות. ולכן כדאי מאוד ללמוד בפנים.

מבצעי חודש הספר
 סיון ה'תשפ"ה | 1-20.6.25

מכון הוצאה לאור המאי"ר לארץ
 בראשות מו"ר הגאון הרב ישראל אברג'ל שליט"א

בצור ירום

ביאורי הרב יורם זיע"א על התניא

ירום ונישא

מאמרי התבוננות על פרשת השבוע

4 כרכים

₪240
 ₪236

אגרת התשובה
 4 כרכים
 ₪270

אגרת התשובה
 ובלכתו בדרך
 4 כרכים
 ₪120
 ₪110

לקוטי אמרים
 ובלכתו בדרך
 7 כרכים
 ₪50
 ₪459

לקוטי אמרים
 17 כרכים
 ₪800
 ₪720

חלב הארץ

הלכה קבלה וחסידות על סדר השולחן ערוך

אמרי נועם

דרושים נעימים בשפה ברורה על פרשת השבוע

מקוה
 ₪100
 ₪60

כל 8 הכרכים
 ₪400
 ₪585

עבודת
 חצות
 ₪250
 ₪220

6 כרכים
 בעברית

אור כמלא
 בקרב
 מהדורה
 משודרת

3 כרכים
 בצפתית
 ₪250
 ₪180

מסילות אל הנפש

הקונטרסים האהובים מכל השנים

5 כרכים
 באנגלית

₪300
 ₪250

30 כרכים
 בעברית
 ₪1600
 ₪800

₪100
 ₪170

₪100
 ₪170

₪100
 ₪170

₪220
 ₪189

₪150
 ₪135

₪100
 ₪90

לפרטים והזמנות: 08-638-4589
shop.hameir-laarets.org.il

ט.ל.ה. | התמונות להמחשה בלבד | אין לקרוא עמוד זה בשבת

המאי"ר לישראל

שיעורי מו"ר הגאון הרב ישראל אברג'ל שליט"א

תרי"ג
 מצות
 ₪54

פרשת
 השבוע
 ₪54

עין
 יעקב
 ₪54

חיי עולם

ושית מאירת עיניים
 על קניני תורה

₪68
 ₪54

המאור שבבית היהודי

כלים לזוגיות
 בריאה וטהורה

אזל
 במלאי

הגדה של פסח

₪35

₪25
 ₪100-115

כריכה
 רכה
 -אזל-

מגילת אסתר ורות

₪30
 ₪100-115

דיסק אונקי

התלמוד
 המוקלט
 הרב טבת
 ₪250

בזר ירום
 הרב ירום
 ₪120

ספר מנגן

טיפורים
 ושיירים על
 הרב ירום

₪85

סט לחלאקה

₪228
 ₪199

שיעורי הרב
 ישראל
 ₪2 ב-50

ט.ל.ח. | התמונות להמחשה בלבד | אין לקרוא עמוד זה בשבת

סידורים ומחזורים מעור לאיש

סידורים ומחזורים מעור לבת ישראל

תהלים מעור

שעורי השבוע

מפי הרה"ג רבינו ישראל אברג'ל שליט"א

LIVE

השיעורים מועברים גם בשידור חי בערוצי המדיה של בית המדרש 'המאיר לארץ'

ראשון - כל שבוע בשעה 20:30 ערבית ושיעור

בית כנסת היכל אליהו רח' נחל מטע 6 | השיעור יועבר ברדיו קול ברמה

בית שמש

שני - כל שבוע בשעה 18:30 מנחה ושיעור

בית הכנסת 'היכל נפתלי', רח' ברוריה 6

אשדוד

חמישי - כל שבוע בשעה 18:30 מנחה ושיעור

בית המדרש 'המאיר לארץ', רחוב הקציר 666

נתיבות

ערוצי מחלקת המדיה

www.hameir-laarets.org.il 🌐
המאיר לארץ 📱
08-37-40-200 📞
08-649-9859 📞
קו המאיר לארץ 📞

French: joindre :
Russian: присоединиться:
English: to join:
Spanish: Para unirse:
Hebrew: להתחבר:

פרשת בהעלותך

י"ח סיון ה'תשפ"ה

זמני שבת קודש

רבינו תם	יציאת שבת	הדלקת נרות	עיר
21:14	20:20	19:25	באר שבע
21:14	20:19	19:28	תל אביב
21:19	20:23	19:29	חיפה
20:53	20:22	19:13	אילת
21:17	20:21	19:30	ירושלים
		19:10	ירושלים דק' 40

מסילות אל הרב

ממצוות פסח שני לומדים שגם מי שנטמא בחטא - בשוגג או אפילו ברצון, גם לו הקב"ה תמיד נותן הזדמנויות להשלים את החסר ולעלות על דרך המלך.

(אמרי נועם במדבר, עמוד קי"ג)

הפצת תורה חובקת עולם
היה שותף 08-37-40-200

לתרומות:

- בנק מזרחי טפחות, סניף 433 קרית גת, חשבון 96556
- בנק הדואר, סניף 1, חשבון 27016519
- בכל עמדות 'נדרים פלוס'